Europa-Parlamentet
2019-2024

Retsudvalget

2020/2014(INL)

27.4.2020

UDKAST TIL BETÆNKNING

med henstillinger til Kommissionen om en civilretlig erstatningsansvarsordning for kunstig intelligens
(2020/2014(INL))

Retsudvalget

Ordfører: Axel Voss

(Initiativ – forretningsordenens artikel 47)

INDHOLD

Side

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING 3

BILAG TIL FORSLAGET TIL BESLUTNING: DETALJEREDE HENSTILLINGER MED HENBLIK PÅ UDARBEJDELSE AF EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING OM ERSTATNINGSANSVAR FOR DRIFT AF SYSTEMER FOR KUNSTIG INTELLIGENS 10

A. FORSLAGETS PRINCIPPER OG MÅL 10

B. FORESLÅET LOVGIVNINGSMÆSSIG TEKST 11

BEGRUNDELSE 26

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING

med henstillinger til Kommissionen om en civilretlig erstatningsansvarsordning for kunstig intelligens
(2020/2014(INL))

Europa-Parlamentet,

– der henviser til artikel 225 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde,

– der henviser til Rådets direktiv 85/374/EØF af 25. juli 1985 om tilnærmelse af medlemsstaternes administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om produktansvar,

– der henviser til Rådets forordning (EU) 2018/1488 af 28. september 2018 om oprettelse af et europæisk fællesforetagende for højtydende databehandling[1],

– der henviser til forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om programmet for et digitalt Europa for perioden 2021-2027 (COM(2018)0434),

– der henviser til sin beslutning af 16. februar 2017 med henstillinger til Kommissionen om civilretlige bestemmelser om robotteknologi[2],

– der henviser til sin beslutning af 1. juni 2017 om digitalisering af den europæiske industri[3],

– der henviser til sin beslutning af 12. september 2018 om autonome våbensystemer[4],

– der henviser til sin beslutning af 12. februar 2019 om en omfattende europæisk industripolitik om kunstig intelligens og robotteknologi[5],

– der henviser til sin beslutning af 12. februar 2020 om automatiserede beslutningsprocesser: sikring af forbrugerbeskyttelse og fri bevægelighed for varer og tjenesteydelser[6],

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 25. april 2018 om kunstig intelligens for Europa (COM(2018)0237),

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 7. december 2018 om en koordineret plan for kunstig intelligens (COM(2018)0795),

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 8. april 2019 om opbygning af tillid til menneskecentreret kunstig intelligens (COM(2019)0168),

---

[1] EUT L 252 af 8.10.2018, s. 1.
[2] EUT C 252 af 18.7.2018, s. 239.
[3] EUT C 307 af 30.8.2018, s. 163.
[4] EUT C 433 af 23.12.2019, s. 86.
[5] Vedtagne tekster, P8_TA(2019)0081.
[6] Vedtagne tekster, P9_TA(2020)0032.

– der henviser til Kommissionens hvidbog af 19. februar 2020 om kunstig intelligens – en europæisk tilgang til ekspertise og tillid,

– der henviser til Kommissionens rapport af 19. februar 2020 om de konsekvenser, som kunstig intelligens, tingenes internet og robotteknologi vil have for sikkerhed og erstatningsansvar,

– der henviser til politikbriefing fra Europa-Parlamentets Forskningstjenestes Enhed for Videnskabeligt Fremsyn (STOA) fra juni 2016 om retlige og etiske overvejelser vedrørende robotteknologi,

– der henviser til Generaldirektoratet for Interne Politikkers studie fra oktober 2016 på vegne af Retsudvalget, som bærer titlen "European Civil Law Rules in Robotics" (Europæiske civilretlige bestemmelser vedrørende robotteknologi),

– der henviser til rapporten af 8. april 2019 fra Ekspertgruppen på Højt Niveau vedrørende Kunstig Intelligens med titlen "Ethics Guidelines for Trustworthy AI" (Etiske retningslinjer for pålidelig kunstig intelligens),

– der henviser til rapport af 8. april 2019 fra Ekspertgruppen på Højt Niveau vedrørende Kunstig Intelligens med titlen "A definition of AI: Main Capabilities and Disciplines" (En definition af kunstig intelligens: De vigtigste kapaciteter og discipliner),

– der henviser til rapport af 26. juni 2019 fra Ekspertgruppen på Højt Niveau vedrørende Kunstig Intelligens med titlen "Policy and investment recommendations for trustworthy AI" (Politiske og investeringsmæssige anbefalinger vedrørende pålidelig kunstig intelligens),

– der henviser til rapport af 21. november 2019 fra Kommissionens ekspertgruppe vedrørende ansvar og nye teknologier – konstellationen for nye teknologier med titlen "Liability for Artificial Intelligence and other emerging digital technologies" (Ansvar for kunstig intelligens og andre nye digitale teknologier),

– der henviser til forretningsordenens artikel 47 og 54,

– der henviser til udtalelser fra Udvalget om International Handel og Transport- og Turismeudvalget,

– der henviser til betænkning fra Retsudvalget (A9-0000/2020),

A. der henviser til, at begrebet "erstatningsansvar" spiller en vigtig dobbeltrolle i vores dagligdag: på den ene side sikrer det, at en person, der har lidt skade, har ret til at søge erstatning fra den part, der bevisligt er erstatningsansvarlig for den pågældende skade, og på den anden side giver det fysiske og juridiske personer det økonomiske incitament til at undgå at forvolde skade i det hele taget;

B. der henviser til, at enhver fremtidsorienteret ramme for erstatningsansvar skal finde den rette balance mellem effektivt at beskytte potentielle ofre for skade og samtidig give tilpas meget spillerum til at muliggøre udviklingen af nye teknologier, produkter eller tjenester; der henviser til, at det ultimative mål for enhver ramme for erstatningsansvar

bør være at skabe retssikkerhed for alle parter, det være sig producenten, udbrederen, den berørte person eller en hvilken som helst tredjepart;

C. der henviser til, at fastsættelsen og tillæggelsen af erstatningsansvaret for skadeforvoldelse generelt finder sted på grundlag af principperne om ordninger med culpaansvar; der henviser til, at medlemsstaternes lovgivere eller retspraksis i mange tilfælde har tilpasset erstatningsansvarsordningerne til forskellige behov, f.eks. nye teknologier;

D. der henviser til, at en medlemsstats retssystem kan udelukke erstatningsansvar for visse aktører eller skærpe det for visse aktiviteter; der henviser til, at objektivt ansvar betyder, at en part kan være erstatningsansvarlig, selv om der ikke foreligger culpa; der henviser til, at den sagsøgte i mange nationale erstatningslove tillægges objektivt erstatningsansvar, hvis der indtræder en risiko, som den pågældende sagsøgte har skabt for offentligheden, f.eks. i form af biler eller farlige aktiviteter, eller som han ikke kan kontrollere, f.eks. dyr;

E. der henviser til, at systemer med kunstig intelligens (AI-systemer) rummer betydelige juridiske udfordringer for den eksisterende ramme for erstatningsansvar og vil kunne føre til situationer, hvor deres uigennemsigtighed kan gøre det voldsomt dyrt eller endog umuligt at afgøre, hvem der havde kontrol over den risiko, som var forbundet med AI-systemet, eller hvilken kode eller hvilket input der i sidste ende har forårsaget den skadevoldende driftshændelse;

F. der henviser til, at denne vanskelighed øges af konnektiviteten mellem et AI-system og andre AI-systemer og ikke-AI-systemer, afhængigheden af eksterne data, sårbarheden over for brud på cybersikkerheden samt AI-systemers øgede autonomi som følge af kapacitet for maskinindlæring og dyb læring;

G. der henviser til, at forsvarlige etiske standarder for AI-systemer kombineret med solide og rimelige erstatningsprocedurer kan bidrage til at håndtere disse juridiske udfordringer; der henviser til, at rimelige erstatningsansvarsprocedurer betyder, at alle, der lider skade som følge af AI-systemer, eller som påføres materiel skade af AI-systemer, bør nyde samme beskyttelsesniveau som i sager, hvor der ikke er et AI-system involveret.

Indledning

1. mener, at udfordringen i forbindelse med indførelsen af AI-systemer i samfundet og økonomien er et af de vigtigste emner på den aktuelle politiske dagsorden; der henviser til, at teknologier, der er baseret på AI, kan forbedre vore liv på næsten alle områder, lige fra den personlige sfære (f.eks. individuelt tilpasset uddannelse og individuelt tilpassede fitnessprogrammer) til globale udfordringer (f.eks. klimaforandringer, sult og hungersnød);

2. er af den faste overbevisning, at principbaseret og fremtidssikret lovgivning i hele EU for alle AI-systemer er af afgørende betydning for at kunne at udnytte fordelene effektivt og forhindre potentielt misbrug; er af den opfattelse, at sektorspecifikke bestemmelser for den brede vifte af mulige anvendelser er at foretrække, men at det med henblik på at fastsætte ensartede standarder i hele Unionen og beskytte vore

europæiske værdier effektivt forekommer nødvendigt med en horisontal lovgivningsmæssig ramme baseret på fælles principper;

3. erklærer, at en fuldstændig harmonisering af det digitale indre marked er nødvendig, da det digitale område er kendetegnet ved hurtige grænseoverskridende dynamikker og internationale datastrømme; mener, at EU kun med konsekvente og fælles regler vil kunne nå målene om at opretholde EU's digitale suverænitet og sætte gang i digital innovation i Europa;

4. er af den faste overbevisning, at de nye fælles regler for AI-systemer kun bør udformes som en forordning; mener, at spørgsmålet om erstatningsansvar i tilfælde, hvor skader forårsages af et AI-system, er et af de vigtigste aspekter, som der skal tages stilling til inden for denne ramme;

Erstatningsansvar og kunstig intelligens

5. mener, at der ikke er behov for en fuldstændig revision af de velfungerende erstatningsansvarsordninger, men at AI-systemers kompleksitet, konnektivitet, uigennemsigtighed, sårbarhed og autonomi ikke desto mindre udgør en væsentlig udfordring; mener, at specifikke tilpasninger er nødvendige for at undgå en situation, hvor personer, der lider skade, eller hvis ejendom beskadiges, ikke får nogen erstatning;

6. bemærker, at alle fysiske eller virtuelle aktiviteter, anordninger eller processer, der drives af AI-systemer, teknisk set kan være den direkte eller indirekte årsag til skade, men alligevel altid er resultatet af, at nogen opbygger, udbreder eller foretager indgreb i systemerne; er af den opfattelse, at AI-systemers uigennemsigtighed og autonomi i praksis kan gøre det meget vanskeligt eller endog umuligt at spore specifikke skadelige handlinger foretaget af AI-systemerne tilbage til specifikke menneskelige input eller til designmæssige beslutninger; minder om, at det i overensstemmelse med almindeligt anerkendte koncepter for erstatningsansvar ikke desto mindre er muligt at omgå denne hindring ved at holde de personer, der skaber, opretholder eller kontrollerer den risiko, der er forbundet med AI-systemet, ansvarlige;

7. mener, at produktansvarsdirektivet har vist sig at være et effektivt middel til at få erstatning for skader forårsaget af et defekt produkt; bemærker derfor, at dette direktiv også bør anvendes for så vidt angår civilretlige erstatningskrav mod producenten af et defekt AI-system, når AI-systemet kan klassificeres som et produkt, der er omfattet heraf, og at lovgivningsmæssige tilpasninger af produktansvarsdirektivet, som måtte være nødvendige, bør drøftes i forbindelse med en revision af dette direktiv; er af den opfattelse, at "backend-operatøren" af hensyn til retssikkerheden i hele Unionen bør være omfattet af de samme bestemmelser om erstatningsansvar som producenten, fabrikanten og udvikleren;

8. mener, at medlemsstaternes gældende lovgivning baseret på culpaansvar i de fleste tilfælde giver et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau for personer, der lider skade som følge af indgreb fra en tredjepart såsom en hacker, eller på hvis ejendom en sådan tredjepart forvolder skade, idet indgrebet i reglen udgør en culpabaseret handling; bemærker, at der kun synes at være behov for yderligere regler om erstatningsansvar i tilfælde, hvor tredjeparten ikke kan spores eller er uden midler;

9. anser det derfor for hensigtsmæssigt, at denne betænkning fokuserer på civilretlige erstatningskrav mod udbrederen af et AI-system; bekræfter, at udbrederens erstatningsansvar retfærdiggøres af det forhold, at vedkommende kontrollerer en risiko, der er forbundet med AI-systemet, som kan sammenlignes med en ejer af en bil eller et kæledyr; mener, at det på grund af AI-systemets kompleksitet og konnektivitet i mange tilfælde vil være udbrederen, som er det første synlige kontaktpunkt for den berørte person;

Udbrederens erstatningsansvar

10. mener, at bestemmelser om erstatningsansvar, der involverer udbrederen, i princippet bør dække alle AI-systemdriftshandlinger, uanset hvor de finder sted, og om de er fysiske eller virtuelle; bemærker, at handlinger i offentlige rum, der udsætter mange tredjeparter for en risiko, imidlertid udgør tilfælde, som kræver yderligere overvejelse; mener, at de potentielle ofre for skader ofte ikke er opmærksomme på handlingen og i reglen ikke kan gøre erstatningskrav gældende over for udbrederen i henhold til en kontrakt; bemærker, at sådanne tredjeparter, når skader indtræffer, i så fald kun vil have et erstatningskrav baseret på culpaansvar og kan få vanskeligt ved at bevise fejl hos AI-systemudbrederen;

11. finder det formålstjenligt at definere udbrederen som den person, der træffer afgørelse om anvendelsen af AI-systemet, udøver kontrol over risikoen og drager fordel af driften af det; mener, at "at udøve kontrol" betyder enhver handling fra udbrederens side, der påvirker måden, hvorpå driften foregår, fra start til slut, eller som ændrer specifikke funktioner eller processer i AI-systemet;

12. bemærker, at der kan være situationer, hvor der er mere end én udbreder; mener, at alle udbredere i så tilfælde bør være solidarisk ansvarlige og samtidig have proportionel ret til regres mod hinanden;

Forskellige erstatningsansvarsregler for forskellige risici

13. anerkender, at det er en afgørende faktor, hvilken type AI-system udbrederen udøver kontrol over; bemærker, at et AI-system, der indebærer en høj risiko, i langt højere grad bringer offentligheden i fare; mener, at det i lyset af de juridiske udfordringer, som AI-systemer udgør i forhold til de gældende erstatningsansvarsordninger, forekommer rimeligt at indføre en ordning med objektivt erstatningsansvar for disse højrisiko-AI-systemer;

14. er af den opfattelse, at et AI-system udgør en høj risiko, hvis dets autonome drift indebærer et betydeligt potentiale for at forvolde skade på én eller flere personer på en tilfældig måde, som umuligt kan forudses; mener, at potentialets størrelse afhænger af samspillet mellem alvorligheden af den mulige skade, der kan forvoldes, sandsynligheden for, at risikoen indtræder, og måden, hvorpå AI-systemet anvendes;

15. anbefaler, at alle højrisiko-AI-systemer opføres i et bilag til den foreslåede forordning; anerkender, at det i betragtning af den hurtige teknologiske udvikling og den nødvendige tekniske ekspertise bør være op til Kommissionen at revidere dette bilag hver sjette måned og om nødvendigt ændre det ved en delegeret retsakt; mener, at Kommissionen bør arbejde tæt sammen med et nyoprettet stående udvalg svarende til

det eksisterende Stående Udvalg vedrørende Udgangsstoffer eller Det Tekniske Udvalg for Motorkøretøjer, som omfatter nationale eksperter fra medlemsstaterne og interessenter; mener, at en afbalanceret sammensætning af medlemmerne af "Ekspertgruppen på Højt Niveau om Kunstig Intelligens" vil kunne tjene som eksempel for dannelsen af gruppen af interessenter;

16. mener, at den foreslåede forordning i overensstemmelse med medlemsstaternes ordninger med objektivt erstatningsansvar kun bør dække skader på vigtige lovbeskyttede rettigheder såsom liv, sundhed, fysisk integritet og ejendom, og fastlægge størrelsen og omfanget af erstatningen samt forældelsesfristen;

17. fastslår, at alle aktiviteter, anordninger eller processer, der drives af AI-systemer, som forvolder skade, men som ikke er opført i bilaget til den foreslåede forordning, fortsat skal være omfattet af culpaansvar; mener, at den berørte person ikke desto mindre bør nyde godt af en formodning om fejl hos udbrederen;

Forsikringer og AI-systemer

18. anser ansvarsrisikoen for at være en af de centrale faktorer, der afgør, om nye teknologier, produkter og tjenester får succes; bemærker, at en passende risikodækning også er afgørende i forhold til at kunne forsikre offentligheden om, at den kan nære tillid til den nye teknologi på trods af potentialet for at lide skade eller for at risikere sagsanlæg fra berørte personer;

19. er af den opfattelse, at alle udbredere af højrisiko-AI-systemer, der er opført i bilaget til den foreslåede forordning, i lyset af det betydelige potentiale for at forvolde skade og under hensyntagen til direktiv 2009/103/EF[7] bør være i besiddelse af en ansvarsforsikring; mener, at en sådan obligatorisk forsikringsordning for højrisiko-AI-systemer bør omfatte størrelsen og omfanget af den erstatning, som fastsættes i den foreslåede forordning;

20. mener, at en europæisk erstatningsmekanisme, der finansieres med offentlige midler, ikke er den rette metode til at råde bod på eventuelle forsikringsmæssige huller; mener, at det med de gode erfaringer in mente, som er gjort med reguleringsmæssige sandkasser inden for finansteknologisektoren, bør være op til forsikringsmarkedet at tilpasse eksisterende produkter eller skabe ny forsikringsdækning for de talrige sektorer og forskellige teknologier, produkter og tjenester, hvor der anvendes AI-systemer;

Afsluttende aspekter

21. anmoder Kommissionen om på grundlag af artikel 225 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde at fremsætte et forslag til forordning om erstatningsansvar for drift af systemer for kunstig intelligens i overensstemmelse med henstillingerne i bilaget;

22. finder, at det forslag, der anmodes om, er uden finansielle følgevirkninger;

23. pålægger sin formand at sende denne beslutning og henstillingerne i bilaget til

[7] EUT L 263 af 7.10.2009, s. 11.

Kommissionen og Rådet.

BILAG TIL FORSLAGET TIL BESLUTNING:
DETALJEREDE HENSTILLINGER MED HENBLIK PÅ UDARBEJDELSE AF EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING OM ERSTATNINGSANSVAR FOR DRIFT AF SYSTEMER FOR KUNSTIG INTELLIGENS

A. FORSLAGETS PRINCIPPER OG MÅL

Denne betænkning omhandler et vigtigt aspekt af digitaliseringen, som selv formes af grænseoverskridende aktiviteter og global konkurrence. Følgende principper bør tjene som vejledning:

- Et ægte digitalt indre marked kræver fuld harmonisering ved en forordning.
- Der skal tages hånd om nye retlige udfordringer, som opstår i forbindelse med indførelsen af systemer for kunstig intelligens (AI-systemer) ved at skabe maksimal retssikkerhed for producenten, udbrederen, den berørte person og enhver anden tredjepart.
- Der bør ikke ske overregulering, da dette vil hæmme europæisk innovation inden for kunstig intelligens, navnlig hvis teknologien, produktet eller tjenesten udvikles af SMV'er eller nystartede virksomheder.
- I stedet for at erstatte de eksisterende velfungerende erstatningsansvarsordninger bør der foretages nogle få specifikke tilpasninger ved at indføre nye og fremtidsorienterede ideer.
- Denne betænkning og direktivet om produktansvar er to hjørnesten i en fælles ramme for erstatningsansvar i forbindelse med AI-systemer og kræver tæt koordinering mellem alle politiske aktører.
- Borgerne skal have ret til samme niveau af beskyttelse og rettigheder, uanset om skaden forvoldes af et AI-system eller ej, og om den indtræffer fysisk eller virtuelt.

B. FORESLÅET LOVGIVNINGSMÆSSIG TEKST

Udkast til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING

om erstatningsansvar for drift af systemer for kunstig intelligens

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 114,

under henvisning til forslag fra Europa-Kommissionen,

efter fremsendelse af udkast til lovgivningsmæssig retsakt til de nationale parlamenter,

under henvisning til udtalelse fra Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg[1],

efter den almindelige lovgivningsprocedure[2], og

ud fra følgende betragtninger:

(1) Begrebet "erstatningsansvar" spiller en vigtig dobbeltrolle i vores dagligdag: På den ene side sikrer det, at en person, der har lidt skade, har ret til at søge erstatning fra den part, der bevisligt er erstatningsansvarlig for den pågældende skade, og på den anden side giver det fysiske og juridiske personer det økonomiske incitament til at undgå at forvolde skade i det hele taget. Enhver ramme for erstatningsansvar bør søge at finde den rette balance mellem effektivt at beskytte potentielle ofre for skade og samtidig give tilpas meget spillerum til at muliggøre udviklingen af nye teknologier, produkter eller tjenester.

(2) Der er navnlig i begyndelsen af nye produkters og tjenesters livscyklus en vis risiko for brugeren samt for tredjeparter for, at noget ikke fungerer ordentligt. Denne trial-and-error-proces er imidlertid også en vigtig katalysator for teknisk udvikling, uden hvilken de fleste af vores teknologier ikke ville eksistere i dag. Indtil videre er de risici, som ledsager nye produkter og tjenester, blevet afbødet behørigt af en stærk produktsikkerhedslovgivning og regler om erstatningsansvar.

(3) Fremkomsten af kunstig intelligens (AI) udgør imidlertid en betydelig udfordring for de gældende rammer for erstatningsansvar. Anvendelsen af AI-systemer i vores dagligdag vil medføre situationer, hvor deres uigennemsigtighed ("sorte boks"-element) gør det voldsomt dyrt eller endog umuligt at afgøre, hvem der havde kontrol over risikoen ved at anvende det pågældende AI-system, og hvilken kode eller hvilket input der har forårsaget den skadevoldende driftshændelse. Denne vanskelighed øges endog gennem konnektiviteten mellem et AI-system og andre AI-systemer og ikke-AI-systemer, dets

[1] EUT ...
[2] EUT ...

afhængighed af eksterne data, dets sårbarhed over for brud på cybersikkerheden samt AI-systemers øgede autonomi som følge af kapacitet for maskinindlæring og dyb læring. Ud over disse komplekse elementer og potentielle sårbarheder kan AI-systemer også anvendes til at forvolde alvorlig skade, f.eks. ved at bringe vore værdier og frihedsrettigheder i fare ved at spore enkeltpersoner mod deres vilje, indføre ordninger for social fortjeneste eller opbygge dødbringende automatvåbensystemer.

(4) Her er det vigtigt at understrege, at fordelene ved at anvende AI-systemer langt vil opveje ulemperne. De vil bidrage til at bekæmpe klimaændringer mere effektivt, til at forbedre lægeundersøgelser, til at forbedre integrationen af personer med handicap i samfundet og til at tilbyde skræddersyede uddannelsestilbud til alle typer af studerende. For at udnytte de forskellige teknologiske muligheder og øge borgernes tillid til anvendelsen af AI-systemer, samtidig med at skadelige scenarier forebygges, er forsvarlige etiske standarder kombineret med solid og rimelig erstatning den bedste vej frem.

(5) Enhver drøftelse om nødvendige ændringer af de eksisterende retlige rammer bør begynde med en præcisering af, at AI-systemer hverken har status som juridisk person eller besidder en menneskelig samvittighed, og at de udelukkende har til opgave at tjene menneskeheden. Mange AI-systemer adskiller sig heller ikke så meget fra andre teknologier, som undertiden er baseret på endnu mere kompleks software. I sidste ende anvendes langt størstedelen af AI-systemerne til at udføre rutineopgaver, som ikke indebærer nogen risici for samfundet. Der findes imidlertid også AI-systemer, som anvendes på en kritisk måde, og som er baseret på neurale netværk og dyb læring-processer. Deres uigennemsigtighed og autonomi kan gøre det meget vanskeligt at spore specifikke handlinger tilbage til specifikke menneskelige beslutninger vedrørende deres design eller drift. En udbreder af et sådant AI-system kunne eksempelvis gøre gældende, at den fysiske eller virtuelle aktivitet, anordning eller proces, der forvoldte skaden, var uden for hans eller hendes kontrol, fordi den skyldtes en autonom driftshændelse i hans eller hendes AI-system. Samtidig bør driften af et autonomt AI-system ikke i sig selv være en tilstrækkelig grund til at anerkende erstatningskravet. Dette kan resultere i sager om erstatningsansvar, hvor en person, der lider skade, som er forvoldt af et AI-system, ikke kan bevise culpa hos producenten, en indgribende tredjepart eller udbrederen og derfor ikke får nogen erstatning.

(6) Ikke desto mindre bør det altid være klart, at den, der opretter, vedligeholder, kontrollerer eller foretager indgreb i AI-systemet, bør holdes ansvarlig for de skader, som aktiviteten, anordningen eller processen forvolder. Dette følger af almindelige og bredt anerkendte juridiske definitioner af erstatningsansvar, i henhold til hvilke den person, der skaber en risiko for offentligheden, står til ansvar, hvis denne risiko indtræder. Heraf følger, at fremkomsten af AI-systemer ikke nødvendiggør en fuldstændig revision af reglerne om erstatningsansvar i hele Unionen. Specifikke tilpasninger af den gældende lovgivning og ganske få nye bestemmelser vil være

tilstrækkelige til at imødekomme udfordringerne i forbindelse med kunstig intelligens.

(7) Rådets direktiv 85/374/EØF[3] (produktansvarsdirektivet) har vist sig at være et effektivt middel til at få erstatning for skader, som er forvoldt af et defekt produkt. Det bør derfor også anvendes i forbindelse med civilretlige erstatningskrav fra en skadelidt part mod producenten af et defekt AI-system. I overensstemmelse med Unionens principper om bedre regulering bør eventuelle nødvendige lovgivningsmæssige tilpasninger drøftes i forbindelse med en revision af direktivet. Medlemsstaternes gældende lovgivning baseret på culpaansvar giver også i de fleste tilfælde et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau for personer, der lider skade som følge af indgreb fra en tredjepart, idet indgrebet i reglen udgør en culpabaseret handling. Denne forordning bør derfor fokusere på erstatningskrav mod udbrederen af et AI-system.

(8) Udbrederens ansvar i henhold til denne forordning bygger på det forhold, at vedkommende kontrollerer en risiko ved at drive et AI-system. På samme måde som ejeren af en bil eller et kæledyr kan udbrederen udøve en vis grad af kontrol med den risiko, der er forbundet med systemet. Udøvelse af kontrol bør dermed forstås som enhver handling fra udbrederens side, der påvirker måden, hvorpå driften foregår, fra start til slut, eller som ændrer specifikke funktioner eller processer i AI-systemet.

(9) Er en bruger, dvs. den person, der anvender AI-systemet, involveret i den hændelse, der forvoldte skaden, bør han eller hun kun være erstatningsansvarlig i medfør af denne forordning, hvis brugeren også kan anses for at være udbreder. Denne forordning bør ikke betragte backend-operatøren – den person, der løbende definerer den relevante teknologis egenskaber og yder grundlæggende og vedvarende backend-støtte – som udbreder, og dens bestemmelser bør følgelig ikke finde anvendelse på ham eller hende. Af hensyn til retssikkerheden i hele Unionen bør backend-operatøren være omfattet af de samme regler om erstatningsansvar som producenten, fabrikanten og udvikleren.

(10) Denne forordning bør i princippet omfatte alle AI-systemer, uanset hvor de anvendes, og om driften sker fysisk eller virtuelt. Hovedparten af de erstatningskrav, som anmeldes i henhold til denne forordning, bør dog vedrøre tilfælde af civilretligt erstatningsansvar, hvor et AI-system anvendes i et offentligt rum og udsætter mange tredjeparter for risiko. I den situation vil de berørte personer ofte ikke være opmærksomme på AI-systemets drift eller have nogen kontraktlig eller retlig forbindelse til udbrederen. AI-systemets drift sætter dem dermed i en situation, hvor de – i tilfælde af, at de tilføjes skade – kun kan gøre culpabaserede erstatningskrav gældende over for AI-systemets udbreder og samtidig har alvorlige vanskeligheder med at bevise culpa hos udbrederen.

(11) Det er en afgørende faktor, hvilken type AI-system udbrederen udøver kontrol over. Et AI-system, som indebærer en høj risiko, udsætter potentielt offentligheden for en meget

[3] Rådets direktiv 85/374/EØF af 25. juli 1985 om tilnærmelse af medlemsstaternes administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om produktansvar, EFT L 210 af 7.8.1985, s. 29.

højere grad af fare og på en måde, der er tilfældig og umulig at forudsige. Dette betyder, at hovedparten af de potentielt berørte personer, når AI-systemets autonome drift begynder, er ukendte og ikke kan identificeres (f.eks. personer på en offentlig plads eller i et nabohus), sammenlignet med driften af et AI-system, der involverer specifikke personer, som i reglen har givet deres samtykke til dets anvendelse i forvejen (f.eks. i forbindelse med kirurgiske indgreb på et hospital eller salgsdemonstration i en lille butik). Fastlæggelse af, hvor betydelig en risiko for at forvolde skade der er forbundet med et højrisiko-AI-system, bør afhænge af samspillet mellem den måde, hvorpå AI-systemet anvendes, alvorligheden af den potentielle skade og sandsynligheden for, at risikoen indtræder. Graden af alvorlighed bør fastlægges på grundlag af omfanget af den potentielle skade som følge af driften, antallet af berørte personer, den samlede værdi af den potentielle skade samt skaden for samfundet som helhed. Sandsynligheden bør fastlægges på grundlag af de algoritmiske beregningers rolle i beslutningsprocessen, beslutningens kompleksitet og virkningernes reversibilitet. I sidste ende bør anvendelsesmåden bl.a. afhænge af den sektor, hvor AI-systemet fungerer, om det kan have retlige eller faktiske virkninger for den berørte persons vigtige juridisk beskyttede rettigheder, og om virkningerne med rimelighed kan undgås.

(12) Alle højrisiko-AI-systemer bør opføres i et bilag til denne forordning. I betragtning af den hurtige tekniske udvikling og markedsudviklingen samt den tekniske ekspertise, der er påkrævet for at gennemføre en grundig revision af AI-systemer, bør beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 290 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde delegeres til Kommissionen med henblik på at ændre denne forordning for så vidt angår de typer af AI-systemer, der indebærer en høj risiko, og de kritiske sektorer, hvor de anvendes. På grundlag af definitionerne og bestemmelserne i denne forordning bør Kommissionen gennemgå bilaget hver sjette måned og om nødvendigt ændre det ved hjælp af delegerede retsakter. For at give virksomhederne tilstrækkelig planlægnings- og investeringssikkerhed bør ændringer i de kritiske sektorer kun foretages hver 12. måned. Udviklere opfordres til at underrette Kommissionen, hvis de aktuelt arbejder på en ny teknologi, et nyt produkt eller en ny tjeneste, som henhører under en af de eksisterende kritiske sektorer, der er omhandlet i bilaget, og som senere vil kunne betragtes som et højrisiko-AI-system.

(13) Det er navnlig vigtigt, at Kommissionen gennemfører relevante høringer under sit forberedende arbejde, herunder på ekspertniveau, og at disse høringer gennemføres i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale af 13. april 2016 om bedre lovgivning[4]. Et stående udvalg benævnt "Teknisk Udvalg – AI-systemer med høj risiko" (TCRAI) bør støtte Kommissionen i dens revision i henhold til denne forordning. Dette stående udvalg bør omfatte repræsentanter for medlemsstaterne samt et afbalanceret udvalg af interessenter, herunder forbrugerorganisationer, repræsentanter for erhvervslivet fra forskellige sektorer og størrelser samt forskere og

[4] EUT L 123 af 12.5.2016, s. 1.

videnskabsmænd. For at sikre lige deltagelse i forberedelsen af delegerede retsakter bør Europa-Parlamentet og Rådet navnlig modtage alle dokumenter på samme tid som medlemsstaternes eksperter, og deres eksperter bør have systematisk adgang til møder i Kommissionens ekspertgrupper samt det stående TCRAI-udvalg, når de beskæftiger sig med forberedelse af delegerede retsakter.

(14) I overensstemmelse med medlemsstaternes ordninger for objektivt erstatningsansvar bør denne forordning kun dække skader på liv, sundhed, fysisk integritet og ejendom. Af samme årsag bør den fastsætte erstatningens størrelse og omfang samt forældelsesfristen for fremsættelse af erstatningskrav. I modsætning til produktansvarsdirektivet bør der i denne forordning fastsættes et væsentligt lavere erstatningsloft, idet der kun henvises til en enkelt AI-systemdriftshændelse, mens der i direktivet henvises til en række produkter eller endog en produktgruppe med samme defekt.

(15) Alle fysiske eller virtuelle aktiviteter, anordninger eller processer, der drives af AI-systemer, som ikke er opført som højrisiko-AI-systemer i bilaget til denne forordning, bør fortsat være omfattet af culpaansvar. Medlemsstaternes nationale lovgivning, herunder eventuel relevant retspraksis, med hensyn til erstatningsbeløbet og -omfanget samt forældelsesfristen bør fortsat gælde. En person, der lider skade, som er forvoldt af et AI-system, bør ikke desto mindre nyde godt af en formodning om fejl hos udbrederen.

(16) Den omhu, der kan forventes af en udbreder, bør stå i et rimeligt forhold til i) karakteren af AI-systemet, ii) den juridisk beskyttede rettighed, som potentielt påvirkes, iii) den potentielle skade, som AI-systemet kan forvolde, og iv) sandsynligheden for en sådan skade. Det bør i den forbindelse tages i betragtning, at udbrederen kan have begrænset kendskab til de algoritmer og data, som anvendes i AI-systemet. Det bør antages, at udbrederen har udvist fornøden omhu ved at vælge et passende AI-system, hvis udbrederen har valgt et AI-system, som er certificeret i henhold til [*den frivillige certificeringsordning, som forudsættes på s. 24 i COM(2020)0065 final*]. Det bør antages, at udbrederen har udvist fornøden omhu i forbindelse med driften af AI-systemet, hvis udbrederen kan bevise, at den faktisk og regelmæssigt har overvåget AI-systemet under driften og underrettet fabrikanten om mulige uregelmæssigheder under driften. Der bør antages, at udbrederen har udvist fornøden omhu med hensyn til opretholdelse af den driftsmæssige pålidelighed, hvis udbrederen har installeret alle tilgængelige opdateringer fra producenten af AI-systemet.

(17) For at gøre det muligt for udbrederen at bevise, at han eller hun ikke har handlet culpøst, bør producenterne være forpligtede til at samarbejde med udbrederen. Såvel europæiske som ikke-europæiske producenter bør endvidere være forpligtede til at udpege en repræsentant i spørgsmål om AI-relateret erstatningansvar inden for Unionen som kontaktpunkt for besvarelse af alle anmodninger fra udbredere, jf. lignende bestemmelser i artikel 37 i GDPR (databeskyttelsesansvarlige), artikel 3, stk. 41, og

artikel 13, stk. 4, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2018/8585 samt artikel 4, stk. 2, og artikel 5 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) 2019/10206 (fabrikantens repræsentant).

(18) Lovgiveren skal tage hensyn til de erstatningsansvarsmæssige risici, der er forbundet med AI-systemerne gennem hele deres livscyklus fra udvikling over anvendelse til anvendelsesophør. Anvendelsen af AI-systemer i et produkt eller en tjeneste udgør en finansiel risiko for virksomhederne og vil derfor have stor indflydelse på små og mellemstore virksomheders (SMV'ers) samt nystartede virksomheders kapacitet og muligheder med hensyn til at forsikre og finansiere deres projekter, som bygger på ny teknologi. Formålet med erstatningsansvar er derfor ikke blot at sikre enkeltpersoners vigtige juridisk beskyttede rettigheder, men det er også en faktor, der afgør, om virksomheder, navnlig SMV'er og nystartede virksomheder, er i stand til at rejse kapital, innovere og i sidste ende tilbyde nye produkter og tjenester, samt om kunderne er villige til at anvende sådanne produkter og tjenester på trods af de potentielle risici og søgsmål, der kan blive rejst mod dem.

(19) Forsikring kan bidrage til at sikre, at ofre kan modtage en effektiv erstatning, og til at samle alle forsikrede personers risici. En af de faktorer, som forsikringsselskaber baserer deres udbud af forsikringsprodukter og -tjenester på, er risikovurdering baseret på adgang til tilstrækkelige historiske data vedrørende erstatningskrav. Manglende adgang til eller en utilstrækkelig mængde data af høj kvalitet kan være en årsag til, at det i begyndelsen er vanskeligt at skabe forsikringsprodukter til nye og fremspirende teknologier. Øget adgang til og optimering af anvendelsen af data, som er genereret ved hjælp af nye teknologier, vil imidlertid forbedre forsikringsselskabernes evne til at skabe modeller for beregning af nye risici og fremme udviklingen af mere innovativ dækning.

(20) Selv om der ikke foreligger historiske data vedrørende erstatningskrav, udvikles der allerede nu forsikringsprodukter for hvert enkelt område og hver enkel form for dækning i takt med, at teknologien udvikler sig. Mange forsikringsselskaber specialiserer sig i visse markedssegmenter (f.eks. SMV'er) eller yder dækning for visse produkttyper (f.eks. el-apparater), hvilket betyder, at der normalt vil være et forsikringsprodukt til rådighed for den forsikrede. Hvis der er behov for en ny type forsikring, vil forsikringsmarkedet udvikle og tilbyde en passende løsning og således lukke forsikringshullet. I særlige tilfælde, hvor erstatningen i væsentlig grad overstiger

---

[5] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2018/858 af 30. maj 2018 om godkendelse og markedsovervågning af motorkøretøjer og påhængskøretøjer dertil samt af systemer, komponenter og separate tekniske enheder til sådanne køretøjer, om ændring af forordning (EF) nr. 715/2007 og (EF) nr. 595/2009 og om ophævelse af direktiv 2007/46/EF (EUT L 151 af 14.6.2018, s. 1).

[6] Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1020 af 20. juni 2019 om markedsovervågning og produktoverensstemmelse og om ændring af direktiv 2004/42/EF og forordning (EF) nr. 765/2008 og (EU) nr. 305/2011 (EUT L 169 af 25.6.2019, s. 1).

de maksimumsbeløb, der er fastsat i denne forordning, bør medlemsstaterne tilskyndes til at oprette en særlig erstatningsfond for en begrænset periode, som adresserer de særlige behov i disse tilfælde.

(21) Det er af største betydning, at enhver fremtidig ændring af denne tekst går hånd i hånd med en nødvendig revision af produktansvarsdirektivet. Indførelsen af en ny erstatningsansvarsordning for udbredere af AI-systemer kræver, at bestemmelserne i denne forordning og revisionen af produktansvarsdirektivet koordineres nøje både med hensyn til indhold og tilgang, således at de sammen udgør en sammenhængende ramme for erstatningsansvar for AI-systemer, der med hensyn til ansvarsrisikoen afvejer producentens, udbrederens og den berørte persons interesser. Det er derfor nødvendigt at tilpasse og strømline definitionerne af AI-system, udbreder, producent, udvikler, defekt, produkt og tjeneste i alle retsakter.

(22) Målene for denne forordning – nemlig at skabe en fremtidsorienteret og ensartet tilgang på EU-plan, som fastsætter fælles europæiske standarder for vores borgere og virksomheder og sikrer sammenhæng mellem rettigheder og retssikkerhed i hele Unionen med henblik på at undgå en fragmentering af det digitale indre marked, hvilket ville hæmme målet om at bevare digital suverænitet og fremme digital innovation i Europa – kræver, at erstatningsansvarsordningerne for AI-systemer harmoniseres fuldt ud. Dette kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne på grund af den hurtige teknologiske udvikling, udviklingen på tværs af grænserne samt anvendelsen af AI-systemer og i sidste ende de uoverensstemmende lovgivningsmæssige tilgange i hele Unionen, men kan på grund af foranstaltningens omfang eller virkninger bedre nås på EU-plan. Unionen kan derfor vedtage foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. artikel 5 i traktaten om Den Europæiske Union. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går denne forordning ikke videre, end hvad der er nødvendigt for at nå disse mål,

VEDTAGET DENNE FORORDNING:

Kapitel I

Almindelige bestemmelser

Artikel 1

Formål

Denne forordning fastsætter regler for civilretlige erstatningskrav fra fysiske og juridiske personer mod udbrederen af AI-systemer.

Artikel 2

Anvendelsesområde

1. Denne forordning finder anvendelse på Unionens område i tilfælde, hvor en fysisk eller virtuel aktivitet, anordning eller proces drevet af et AI-system har forårsaget skade på en fysisk eller juridisk persons liv, helbred, fysiske integritet eller ejendom.

2. Enhver aftale mellem udbrederen af et AI-system og en fysisk eller juridisk person, der lider skade som følge af AI-systemet, som omgår eller begrænser de rettigheder og forpligtelser, der er fastsat i nærværende forordning, uanset om den er indgået før eller efter forvoldelsen af skaden, anses for ugyldig.

3. Denne forordning berører ikke eventuelle yderligere erstatningskrav som følge af kontraktforhold mellem udbrederen og den fysiske eller juridiske person, der har lidt skade på grund af AI-systemet.

Artikel 3

Definitioner

I denne forordning forstås ved:

a) "AI-system": et system, der udviser intelligent adfærd ved at analysere visse input, og som med en vis grad af autonomi foretager handlinger med henblik på at nå specifikke mål. AI-systemer kan være rent softwarebaserede, hvor de handler i den virtuelle verden, eller de kan indlejres i hardwareenheder

b) "autonom": et AI-system, der opererer ved at opfatte visse input og uden at skulle følge et sæt på forhånd fastlagte instruktioner, selv om dets adfærd er begrænset af det mål, der er fastlagt for det, og andre relevante designvalg truffet af systemudvikleren

c) "højrisiko": et betydeligt potentiale for et autonomt fungerende AI-system til at forvolde skade på en eller flere personer på en måde, der er vilkårlig og umulig at forudsige på forhånd. Potentialets størrelse afhænger af forholdet mellem alvorsgraden af den skade, der kan forvoldes, sandsynligheden for, at der rent faktisk sker skade, og den måde, hvorpå AI-systemet anvendes

d) "udbreder": den person, der træffer afgørelse om anvendelse af AI-systemet, udøver

kontrol over den tilknyttede risiko og drager fordel af brugen heraf

e) "berørt person": enhver person, som lider skade forårsaget af en fysisk eller virtuel aktivitet, anordning eller proces drevet af et AI-system, og som ikke er udbrederen

(f) "skade": en skadelig effekt, der berører en fysisk eller juridisk persons liv, helbred, fysiske integritet eller ejendom, med undtagelse af immateriel skade.

(g) "producent": udvikleren eller backend-operatøren af et AI-system eller producenten som defineret i artikel 3 i Rådets direktiv 85/374/EØF[7].

Kapitel II

Højrisiko-AI-systemer

Artikel 4

Objektivt ansvar for højrisiko-AI-systemer

1. Udbrederen af et højrisiko-AI-system er objektivt ansvarlig for enhver skade, der er forårsaget af en fysisk eller virtuel aktivitet, anordning eller proces drevet af det pågældende AI-system.

2. Højrisiko-AI-systemerne samt de kritiske sektorer, hvor disse anvendes, opføres i bilaget til denne forordning. Kommissionen tillægges beføjelser til at vedtage delegerede retsakter i overensstemmelse med artikel 13 med henblik på at ændre den udtømmende liste i bilaget ved at:

a) inkludere nye typer højrisiko-AI-systemer og kritiske sektorer, hvor disse anvendes

b) fjerne typer af AI-systemer, der ikke længere kan anses for at udgøre en høj risiko, og/eller

c) ændre de kritiske sektorer for eksisterende højrisiko-AI-systemer.

Enhver delegeret retsakt om ændring af bilaget træder i kraft seks måneder efter vedtagelsen. Ved fastlæggelsen af nye kritiske sektorer og/eller højrisiko-AI-systemer, der ved hjælp af delegerede retsakter skal medtages i bilaget, tager Kommissionen fuldt ud hensyn til de kriterier, der er fastsat i denne forordning, navnlig kriterierne i artikel 3, litra c).

3. Udbrederen af et højrisiko-AI-system må ikke kunne fralægge sig ansvar ved at hævde, at han eller hun har handlet med den fornødne omhu, eller at skaden er forårsaget af en autonom aktivitet, anordning eller proces, der er drevet af hans eller hendes AI-system. Udbrederen kan ikke drages til ansvar, hvis skaden er forårsaget af force majeure.

4. Udbrederen af et højrisiko-AI-system skal sikre, at vedkommende har forsikringsdækning, der er tilstrækkelig i forhold til størrelsen og omfanget af den erstatning, der er omhandlet i artikel 5 og 6 i denne forordning. Hvis allerede eksisterende forsikringsordninger, der er

[7] Rådets direktiv 85/374/EØF af 25. juli 1985 om tilnærmelse af medlemsstaternes administrativt eller ved lov fastsatte bestemmelser om produktansvar, EFT L 210 af 7.8.1985, s. 29.

lovpligtige i henhold til anden EU-ret eller national ret, anses for at dække driften af AI-systemet, anses forsikringspligten i henhold til denne forordning for at være opfyldt, så længe den relevante eksisterende lovpligtige forsikring dækker størrelsen og omfanget af den erstatning, der er omhandlet i artikel 5 og 6 i denne forordning.

5. Denne forordning har forrang for nationale erstatningsansvarsordninger i tilfælde af modstridende klassificering af objektivt erstatningsansvar for så vidt angår AI-systemer.

Artikel 5

Erstatningens størrelse

1. Udbrederen af et højrisiko-AI-system, som er blevet holdt ansvarlig for skader i henhold til denne forordning, skal erstatte:

a) et beløb på højst ti mio. EUR i tilfælde af dødsfald eller skader på en eller flere personers helbred eller fysiske integritet som følge af samme anvendelse af det samme højrisiko-AI-system

b) et beløb på højst to mio. EUR i tilfælde af skader på ejendom, herunder når flere formuegoder tilhørende en eller flere personer er blevet beskadiget som følge af samme anvendelse af det samme højrisiko-AI-system. I tilfælde, hvor den berørte person derudover har et erstatningskrav i henhold til kontrakt mod udbrederen, skal der, hvis den samlede skade på ejendom er af en værdi på under 500 EUR, ikke betales nogen erstatning i henhold til denne forordning.

2. Hvis den samlede erstatning, der skal udbetales til flere personer, der lider skade som følge af samme anvendelse af samme højrisiko-AI-system, overstiger de maksimale samlede beløb, der er fastsat i stk. 1, nedsættes de beløb, der udbetales til hver person, pro rata, således at den samlede erstatning ikke overstiger de maksimumsbeløb, der er fastsat i stk. 1.

Artikel 6

Erstatningens omfang

1. Inden for det beløb, der er fastsat i artikel 5, stk. 1, litra a), beregnes den erstatning, som skal betales af udbrederen, som drages til ansvar i tilfælde af fysisk skade efterfulgt af den berørte persons død, på grundlag af udgifterne til lægebehandling, som den berørte person gennemgik før sin død, og den økonomiske skade, der er konstateret inden dødsfaldet, forårsaget af ophøret eller nedsættelsen af erhvervsevnen eller hans eller hendes øgede behov i skadesperioden inden dødsfaldet. Den ansvarlige udbreder skal desuden godtgøre begravelsesudgifterne for den afdøde til den part, der er ansvarlig for afholdelsen af disse udgifter.

Hvis den berørte person på tidspunktet for den hændelse, der forvoldte den skade, der førte til vedkommendes død, var i et forhold til en tredjepart og havde en retlig forpligtelse til at forsørge den pågældende tredjepart, skal den ansvarlige udbreder betale underholdsbidrag til

denne tredjepart i det omfang, den berørte person skulle have betalt, for en periode, der svarer til en gennemsnitlig forventet levetid for en person på vedkommendes alder og generelle beskrivelse. Udbrederen skal desuden betale erstatning til tredjepart, hvis tredjeparten på tidspunktet for den hændelse, der forårsagede dødsfaldet, var blevet undfanget, men endnu ikke var født.

2. Inden for det beløb, der er fastsat i artikel 5, stk. 1, litra b), skal den erstatning, som skal betales af udbrederen, som drages til ansvar i tilfælde af skade på den berørte persons sundhed eller fysiske integritet, omfatte godtgørelse af udgifterne til den tilknyttede lægebehandling samt betaling for enhver økonomisk skade, som den berørte person har lidt, som følge af den midlertidige suspension, nedsættelse eller endelige ophør af den pågældende persons erhvervsevne eller den deraf følgende af læger bekræftede forøgelse i vedkommendes behov.

Artikel 7

Forældelsesfrist

1. Civilretlige erstatningskrav, der rejses i overensstemmelse med artikel 4, stk. 1, vedrørende skade på liv, helbred eller fysisk integritet, underlægges en særlig forældelsesfrist på 30 år fra det tidspunkt, hvor skaden er sket.
2. Civilretlige erstatningskrav, der rejses i overensstemmelse med artikel 4, stk. 1, vedrørende skade på ejendom, underlægges en særlig forældelsesfrist på:

a) 10 år fra den dato, hvor skaden opstod, eller

b) 30 år fra den dato, hvor driften af højrisiko-AI-systemet, der efterfølgende forårsagede skaden, fandt sted.

For så vidt angår de frister, der er nævnt i første afsnit, finder den frist, der afsluttes først, anvendelse.

3. Denne artikel berører ikke bestemmelser i national lovgivning om suspension eller afbrydelse af forældelsesfrister.

Kapitel III

Andre AI-systemer

Artikel 8

Culpaansvar for andre AI-systemer

1. Udbrederen af et AI-system, der ikke er defineret som et højrisiko-AI-system, jf. artikel 3, litra c), og som følge heraf ikke er opført i bilaget til denne forordning, er underlagt culpaansvar for skader, der skyldes en fysisk eller virtuel aktivitet, anordning eller proces drevet af det pågældende AI-system.

2. Udbrederen kan ikke drages til ansvar, hvis vedkommende kan bevise, at han eller hun var uden skyld i den skade, der blev forvoldt, på grundlag af et af følgende forhold:

a) AI-systemet blev aktiveret uden hans eller hendes viden, på trods af at der var

truffet alle rimelige og nødvendige foranstaltninger for at undgå en sådan aktivering, eller

b) der var udvist fornøden omhu i forbindelse med udvælgelsen et passende AI-system til den rette funktion og de rette færdigheder, idrifttagningen af AI-systemet, tilsynet med aktiviteterne og opretholdelse af driftssikkerheden ved regelmæssigt at installere alle tilgængelige opdateringer.

Udbrederen må ikke kunne unddrage sig ansvar ved at hævde, at skaden var forårsaget af en autonom aktivitet, anordning eller proces, der er drevet af hans eller hendes AI-system. Udbrederen kan ikke drages til ansvar, hvis skaden er forårsaget af force majeure.

3. Hvis skaden er forvoldt af en tredjepart, der har grebet ind i AI-systemet ved at ændre dets funktion, er udbrederen ikke desto mindre ansvarligt for, at der ydes erstatning, hvis denne tredjepart ikke kan spores eller er uden midler.

4. Efter anmodning fra udbrederen har producenten af et AI-system pligt til at samarbejde med udbrederen, i det omfang det er begrundet i erstatningskravets omfang, for at gøre det muligt for udbrederen at bevise, at han eller hun handlede uden skyld.

Artikel 9

Nationale bestemmelser om erstatning og forældelsesfrist

Civilretlige erstatningskrav, der rejses i henhold til artikel 8, stk. 1, er for så vidt angår forældelsesfrister samt erstatningens størrelse og omfang underlagt lovgivningen i den medlemsstat, hvor skaden er indtrådt.

Kapitel IV

Deling af ansvar

Artikel 10

Egen skyld

1. Hvis skaden er forårsaget af både en fysisk eller virtuel aktivitet, anordning eller proces drevet af et AI-system og af handlinger begået af den berørte person eller enhver person, som den berørte person er ansvarlig for, reduceres udbrederens ansvarsomfang i henhold til denne forordning tilsvarende. Udbrederen kan ikke drages til ansvar, hvis den berørte person eller den person, som vedkommende er ansvarlig for, alene eller i overvejende grad er ansvarlig for den forvoldte skade.

2. En udbreder, som drages til ansvar, kan anvende data genereret af AI-systemet til at bevise egen skyld fra den berørte persons side.

Artikel 11

Solidarisk ansvar

I tilfælde, hvor der er mere end en udbreder af et AI-system, hæfter de solidarisk. Hvis en af udbrederne også er producenten af AI-systemet, har denne forordning forrang for produktansvarsdirektivet.

Artikel 12

Regresret

1. Udbrederen har ikke ret til at rejse regreskrav, medmindre den berørte person, der har ret til erstatning i henhold til denne forordning, er blevet betalt fuldt ud.

2. I tilfælde af at udbrederen er solidarisk ansvarlig med andre udbredere over for en berørt person og har ydet fuld erstatning til den berørte person i overensstemmelse med artikel 4, stk. 1, eller artikel 8, stk. 1, kan denne udbreder tilbagesøge en del af beløbet fra de andre udbredere i forhold til hans eller hendes andel af ansvaret. Udbredere, der hæfter solidarisk, hæfter hver især med en lige stor andel, medmindre andet er fastsat. Hvis et bidrag, der kan henføres til en solidarisk hæftende udbreder, ikke kan erhverves fra vedkommende, afholdes det manglende beløb af de andre udbredere. I det omfang en solidarisk ansvarlig udbreder yder erstatning til den berørte person og kræver, at der foretages en tilpasning af forskud fra de andre ansvarlige udbredere, indtræder vedkommende i den berørte persons krav mod de andre udbredere. En sådan subrogation kan ikke gøres gældende til skade for det oprindelige krav.

3. I tilfælde af at udbrederen af et defekt AI-system yder den berørte person fuld erstatning for skade i overensstemmelse med artikel 4, stk. 1, eller artikel 8, stk. 1, kan vedkommende i overensstemmelse med direktiv 85/374/EØF og nationale bestemmelser om produktansvar anlægge sag om genoprettelse mod producenten af det defekte AI-system.

4. I tilfælde af at udbrederens forsikringsselskab yder erstatning til den berørte person for skade i overensstemmelse med artikel 4, stk. 1, eller artikel 8, stk. 1, indtræder udbrederens forsikringsselskab i ethvert civilretligt erstatningskrav, som den berørte person har mod en anden person for den samme skade, for så vidt angår det beløb, udbrederens forsikringsselskab har ydet den berørte person i erstatning.

Kapitel V

Afsluttende bestemmelser

Artikel 13

Udøvelse af de delegerede beføjelser

1. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter tillægges Kommissionen på de i denne artikel fastlagte betingelser.

2. Beføjelsen til at vedtage delegerede retsakter, jf. artikel 4, stk. 2, tillægges Kommissionen for en periode på fem år fra [*datoen for denne forordnings anvendelse*].

3. Den i artikel 4, stk. 2, omhandlede delegation af beføjelser kan til enhver tid tilbagekaldes

af Europa-Parlamentet eller Rådet. En afgørelse om tilbagekaldelse bringer delegationen af de beføjelser, der er angivet i den pågældende afgørelse, til ophør. Den får virkning dagen efter offentliggørelsen i Den Europæiske Unions Tidende eller på et senere tidspunkt, der angives i afgørelsen. Den berører ikke gyldigheden af delegerede retsakter, der allerede er i kraft.

4. Inden vedtagelsen af en delegeret retsakt hører Kommissionen det stående tekniske udvalg for højrisiko-AI-systemer (TCRAI-udvalget), i overensstemmelse med principperne i den interinstitutionelle aftale om bedre lovgivning af 13. april 2016.

5. Så snart Kommissionen vedtager en delegeret retsakt, giver den samtidigt Europa-Parlamentet og Rådet meddelelse herom.

6. En delegeret retsakt vedtaget i henhold til artikel 4, stk. 2, træder kun i kraft, hvis hverken Europa-Parlamentet eller Rådet har gjort indsigelse inden for en frist på to måneder fra meddelelsen af den pågældende retsakt, eller hvis Europa-Parlamentet og Rådet inden udløbet af denne frist begge har informeret Kommissionen om, at de ikke agter at gøre indsigelse. Fristen forlænges med to måneder på Europa-Parlamentets eller Rådets initiativ.

Artikel 14

Revision

Senest den 1. januar 202X [*5 år fra datoen for denne forordnings anvendelse*] og derefter hvert tredje år forelægger Kommissionen Europa-Parlamentet, Rådet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg en detaljeret rapport med en gennemgang af denne forordning i lyset af den videre udvikling af kunstig intelligens.

I forbindelse med udarbejdelsen af den i første afsnit omhandlede rapport anmoder Kommissionen om relevante oplysninger fra medlemsstaterne vedrørende retspraksis, retsforlig samt ulykkesstatistikker, som f.eks. antallet af uheld, skadesomfang, involverede AI-ansøgninger og udbetalt erstatning fra forsikringsselskaber.

Kommissionens rapport ledsages om nødvendigt af forslag til lovgivningsmæssige retsakter.

Artikel 15

Ikrafttræden

Denne forordning træder i kraft på tyvendedagen efter offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*. Den anvendes fra den 1. januar 202X.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

BILAG

*Udtømmende liste over AI-systemer, der udgør en høj risiko, samt kritiske sektorer, hvor disse AI-systemer anvendes**

	AI-systemer	**Kritiske sektorer**
(a)	Ubemandet luftfartøj som omhandlet i artikel 3, nr. 30), i forordning (EU) 2018/1139	Transport
(b)	Køretøjer med automatiseringsgrad 4 og 5, jf. til SAE J3016	Transport
(c)	Autonome trafikstyringssystemer	Transport
(d)	Autonome robotter	Assistance
(e)	Autonome anordninger til rengøring af offentlige områder	Assistance

* Dette bilag bør sigte mod at gengive den detaljeringsgrad, der forekommer f.eks. i bilag I til forordning 2018/858 (Godkendelse og markedsovervågning af motorkøretøjer og påhængskøretøjer dertil samt af systemer, komponenter og separate tekniske enheder til sådanne køretøjer).

BEGRUNDELSE

Begrebet "erstatningsansvar" spiller en vigtig dobbeltrolle i vores dagligdag: på den ene side sikrer det, at en person, der har lidt skade, har ret til at søge erstatning fra den person, der bevisligt er ansvarlig for den pågældende skade, og på den anden side giver det personer det økonomiske incitament til at undgå at forvolde skade i det hele taget. Enhver fremtidsorienteret ramme for ansvar bør derfor søge at finde den rette balance mellem effektivt at beskytte potentielle ofre for skade og samtidig give tilpas meget spillerum til at muliggøre udviklingen af nye teknologier, produkter eller tjenesteydelser.

Der er navnlig i begyndelsen af nye produkters og tjenesteydelser livscyklus en vis risiko for brugeren samt for tredjeparter for, at noget ikke fungerer ordentligt. Denne trial-and-error-proces er imidlertid også en vigtig katalysator for teknisk udvikling, uden hvilken de fleste af vores teknologier ikke ville eksistere i dag. Hidtil har Europas stærke regler for produktsikkerhed og produktansvar fuldt ud været i stand til at håndtere de potentielt større risici forbundet med teknologier. Mange mennesker mener, at denne forvisning nu er ved at blive udfordret af den stigende brug af kunstig intelligens (AI). Det, der gør denne teknologi enestående, er dens "uigennemsigtighed", eller med andre ord dens "sorte boks". Kombineret med denne teknologis konnektivitet, afhængighed af eksterne data, sårbarhed over for brud på cybersikkerheden og en særlig autonomi, kan AI-systemers indblanding gøre det ekstremt dyrt eller endog umuligt at identificere, hvem der havde kontrollen, eller hvilken kode eller input, der i sidste ende har forårsaget den skadelige handling. Som følge heraf kan det blive vanskeligt for den skadelidte person at opnå erstatning.

Selv om AI-systemer bestemt medfører nye juridiske udfordringer for vores eksisterende erstatningsansvarsordning, er de i alt væsentligt i mange tilfælde ikke så forskellige fra andre teknologier, som nogle gange er baseret på endnu mere avanceret software. Moderne AI-systemer fungerer normalt på en relativ banal måde og er langt fra de bevidste robotter, som vi kender fra science fiction-film. Enhver diskussion om at tildele AI-systemer status som juridisk person er derfor utidssvarende. At vælge en fornuftig tilgang til at tackle de juridiske udfordringer, der er forbundet med nye AI-systemer, betyder, at vi afholder os fra at foretage større ændringer i vores ramme for erstatningsansvar. Hvis en person har lidt skade som følge af et defekt AI-system, bør produktansvarsdirektivet fortsat være det retlige instrument til at søge erstatning fra producenten. Hvis skaden er forvoldt af en indblandet tredjepart, sikrer medlemsstaternes eksisterende culpabaserede ansvarsordning (i de fleste tilfælde) et tilstrækkeligt beskyttelsesniveau. I overensstemmelse med Unionens principper om bedre regulering bør eventuelle nødvendige lovgivningsmæssige tilpasninger for så vidt angår producenter og indblandede tredjeparter drøftes inden for disse respektive retlige rammer.

Denne betænkning indeholder ikke desto mindre en afgørende undtagelse fra tiltroen til de eksisterende ansvarsordninger: den mener, at der er et hul i lovgivningen, når det gælder spørgsmålet om udbredere af AI-systemers ansvar. Selv om disse personer træffer afgørelse om anvendelsen af AI-systemer, er dem, der hovedsageligt udøver kontrol med de dermed forbundne risici, og som drager fordel af deres anvendelse, så ville mange erstatningskrav mod dem mislykkes på grund af de berørte personers manglende mulighed for at bevise udbrederens skyld. Navnlig i tilfælde, hvor skaden er forårsaget af en driftshændelse for et AI-system i det offentlige rum, vil den potentielt meget store gruppe af berørte personer som regel ikke stå i nogen form for kontraktforhold til udbrederen, hvilket betyder, at de stort set ingen chance har for at opnå erstatning for forvoldt skade. Ordføreren foreslår to forskellige

løsninger for at lukke dette hul i lovgivningen, afhængigt af det risikoniveau, som AI-systemet indebærer:

(1) Højrisiko-AI-systemer: Udbrederen af et sådant system befinder sig i en situation, der svarer en hel del til ejeren af en bil eller et kæledyr. Han eller hun udøver kontrol over en genstand, der i høj grad bringer offentligheden i fare på en måde, der er vilkårlig og umulig at forudsige på forhånd. Som følge heraf bør udbrederen – i lighed med ejeren af en bil eller et kæledyr – være underlagt en ordning med objektivt ansvar og skal i et vist omfang og inden for en vis beløbsgrænse yde erstatning til ofret for skade på dennes juridisk beskyttede rettigheder (liv, sundhed, fysisk integritet, ejendom). Nærværende betænkning fastlægger klare kriterier for, hvilke AI-systemer der kan klassificeres som "højrisiko", og de er opført på en udtømmende liste i et bilag. I betragtning af den hurtige tekniske udvikling og markedsudviklingen og i betragtning af den tekniske ekspertise, der er nødvendig for en passende gennemgang af et AI-system, bør det være op til Europa-Kommissionen at foretage ændringer i bilaget ved hjælp af delegerede retsakter. Et nyligt nedsat stående udvalg med deltagelse af nationale eksperter og interessenter bør støtte Kommissionen i dens gennemgang af potentielle højrisiko-AI-systemer.

(2) Alle andre AI-systemer: Den person, der har lidt skade som følge af et AI-system, der ikke er opført i bilaget, bør ikke desto mindre nyde godt af en formodning om fejl fra udbrederens side. Den nationale lovgivning om erstatningens størrelse og omfang samt forældelsesfristen i tilfælde af skade forårsaget af AI-systemet skal fortsat være gældende.

Ethvert forslag til ny lovgivning skal omfatte en dybdegående analyse af eksisterende lovgivning for at undgå overlapninger eller modstridende bestemmelser. Baseret på dette princip omfatter betænkningen kun skader på liv, sundhed, fysisk integritet og ejendom. Selv om AI-systemer ganske vist kan forårsage betydelig skade for personlige rettigheder og andre vigtige retsbeskyttede interesser, behandles sådanne overtrædelser meget bedre af allerede eksisterende og skræddersyede lovbestemmelser på disse områder (f.eks. lovgivning om bekæmpelse af forskelsbehandling eller forbrugerbeskyttelseslovgivningen). Af samme grund har ordføreren ikke medtaget anvendelsen af biometriske data eller af teknikker til ansigtsgenkendelse ved hjælp af AI-systemer. Enhver uautoriseret anvendelse på dette område er allerede omfattet af specifikke databeskyttelsesbestemmelser i bl.a. den generelle forordning om databeskyttelse. Med hensyn til modstridende nationale erstatningsansvarsordninger for så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt et AI-system er underlagt objektivt ansvar, eller med hensyn til kontraktmæssige aftalers begrænsende virkning, fastholdes det i denne betænkning, at forordningens bestemmelser altid har forrang. Den søger endvidere at sikre fuld erstatning fra udbrederen til den berørte person, inden andre personer end den berørte person kan rejse erstatningskrav mod producenten. Af hensyn til retssikkerheden i hele Unionen bør backend-operatøren, der ikke er omfattet af nærværende forordning, være omfattet af de samme regler om erstatningsansvar som producenten, fabrikanten og udvikleren.

Da Den Europæiske Union og dens medlemsstater ikke har behov for at foretage radikale ændringer af deres rammer for erstatningsansvar, bør AI-systemer heller ikke skubbe os væk fra vores traditionelle forsikringssystemer. Offentligt finansierede erstatningsmekanismer er ikke et passende svar på den stigende brug af kunstig intelligens. Sådanne erstatningsordninger vil kun medføre en unødvendig finansiel byrde for skatteyderne. Trods

den manglende adgang til historiske data af høj kvalitet om erstatningskrav i forbindelse med AI-systemer er de europæiske forsikringsselskaber allerede i gang med at udvikle nye produkter for hvert enkelt område og hver enkel dækning i takt med, at teknologien udvikler sig. Hvis der er behov for en ny form for dækning, vil forsikringsmarkedet finde en passende løsning. Det ville være forkert falde for de hypotetiske scenarier, der anvendes til at drive lobbyvirksomhed til fordel for yderligere offentlige ordninger. Hvis der en dag indtræffer en begivenhed, der medfører omfattende skade, i lighed med et stort terrorangreb, kan medlemsstaterne oprette særlige erstatningsfonde for en begrænset periode, ligesom det er sket tidligere. Denne betænkning kræver derfor blot, at udbredere af højrisiko-AI-systemer er i besiddelse af en passende ansvarsforsikring (som kan sammenlignes med den forpligtelse, der er fastsat i direktivet om motorkøretøjsforsikring), som dækker størrelsen og omfanget af den erstatning, der er omhandlet i denne forordning. Ordføreren er overbevist om, at forsikringsmarkedet enten vil tilpasse den eksisterende forsikringsdækning eller komme med forskellige nye produkter, som hver især dækker de forskellige typer af AI-systemer inden for forskellige sektorer.

Ordføreren er overbevist om, at han med sin snævre, men klare tilgang til reglerne om erstatningsansvar for udbredere af AI-systemer har fundet balancen mellem på den ene side at sikre en effektiv beskyttelse af samfundet og på den anden side at gøre det muligt yderligere at innovere denne spændende teknologi. Alt for ofte er det kun risiciene forbundet med kunstig intelligens, der fremhæves. Ja, AI-systemerne kan bruges til at gøre negative ting. Men ønsker vi at tillade negative hændelser – som kan skabes af alle teknologier, lige fra mobiltelefoner til atomkraft – at begrænse en generel anvendelse heraf? Ønsker vi at gå glip af hjælpen fra AI-systemer i vores kamp mod klimaændringer, til at forbedre vores sundhedssystem eller til bedre at integrere personer med handicap? Denne betænkning anbefaler på det kraftigste, at der fokuseres på at udnytte AI-systemers positive virkninger, samtidig med at der opbygges stærke sikkerhedsforanstaltninger.

Dermed bør al ny lovgivning om kunstig intelligens udarbejdes i form af forordninger. Da det digitale område er karakteriseret af hurtige grænseoverskridende dynamikker, er det nødvendigt, at vores europæiske digitale indre marked harmoniseres fuldt ud for at indhente den globale digitale konkurrence.

Det er af største betydning at understrege, at den politiske diskussion om denne forordning bør gå hånd i hånd med en nødvendig revision af produktansvarsdirektivet. Indførelsen af en ny erstatningsansvarsordning for udbredere af AI-systemer kræver, at forhandlingerne om denne forordning og revisionen af produktansvarsdirektivet koordineres nøje både med hensyn til indhold og tilgang, således at de sammen udgør en sammenhængende ramme for erstatningsansvar for AI-systemer, der med hensyn til ansvarsrisikoen afvejer producentens, udbrederens og den berørte persons interesser. Det synes nødvendigt at tilpasse og strømline definitionerne af AI-system, udbreder, producent, udvikler, defekt, produkt og tjenester i alle retsakter.

Sidst, men ikke mindst, bør de politiske aktører indse, at de teknologiske fremskridt ikke stopper under deres lovgivningsmæssige forhandlinger. Hvis vi for alvor ønsker at holde trit med digitaliseringen, at bevare vores digitale suverænitet og spille en vigtig rolle i den digitale tidsalder, så er EU-institutionerne nødt til at sende et klart politisk budskab til vores succesrige industri og til vores dygtige forskere, der arbejder med nye AI-systemer. Indtil den lovgivningsmæssige reaktion på stigningen i anvendelsen af kunstig intelligens bliver til lovgivning, bør industrien og forskerne være i stand til at innovere i overensstemmelse med

de eksisterende regler og bør nyde godt af en overgangsperiode på fem år. Hvis vi ikke giver dem denne planlægningssikkerhed, vil Europa gå glip af mange nye fascinerende teknologier, produkter og tjenester.